**BESZÁMOLÓ**

**az Országos Bírói Tanács részére**

**a 2023. június 7. napjától 2024. január 30. napjáig végzett**

**OBT elnöki tevékenységről**

## 1. Bevezető

Az Országos Bírói Tanács Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadásáról szóló 82/2023. (IX. 7.) OBT határozat (a továbbiakban: SZMSZ) 8. § (3) bekezdése szerint a leköszönő elnök tevékenységéről beszámol az OBT-nek, továbbá a leköszönő elnök beszámolóját az Országos Bírói Tanács a honlapján közzéteszi. Jelen beszámoló tehát ezen, a korábbi, rotációs jellegű elnöki működés óta változatlan belső szervezeti szabályon alapul.

Az OBT elnöki pozícióját 2023. június 7. és 2024. január 30. között töltöttem be, miután A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 89. § (2) bekezdése alapján az OBT a mandátuma fennmaradó idejére a 2023. június 7. napján kelt 43/2023. (VI. 07.) számú, 13 igen szavazattal 1 nem szavazat mellett meghozott határozattal elnöknek választott meg. Az elnökhelyettesi pozíciót a szintén 13 igen szavazattal 1 nem szavazat mellett meghozott 44/2023. (VI. 07.) számú OBT határozat alapján dr. Csontos Katalin töltötte be. A 2018-2024. között működő Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) mandátuma az új összetételű OBT 2024. január 30-i megalakulásával megszűnt, így az elnöki mandátumomnak is ez volt az utolsó napja.

A 2023. június 1. napján hatályba lépett, Az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi X. törvény (a továbbiakban: Módtv.) újraszabályozta az OBT jogi helyzetét, miután a tanácsot jogi személyiséggel ruházta fel. Ezt követően az OBT önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervként a központi költségvetésről szóló törvényben a bíróságok költségvetési fejezetén belül önálló címet alkot.

A Módtv. emellett jelentős új hatáskörökkel ruházta fel az OBT-t, számos területen együttdöntési (egyetértési) jogot vezetve be a központi igazgatási feladatokban.

Elnökségem ideje alatt a Bszi. 89/A. §, 104. § (1) bekezdése, 105. § (1) bekezdése, 197/F. §-a, valamint az OBT SZMSZ 8. §-a alapján az OBT elnökének feladatai összefoglalva a következők voltak:

- vezeti és képviseli az OBT-t az Országos Bírósági Hivatallal (a továbbiakban: OBH), más állami szervekkel, illetve társadalmi és egyéb szervezetekkel való kapcsolatában, a nemzetközi és az Európai Uniós kapcsolatokban;

- a költségvetési keretek között gondoskodik az OBT működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételekről;
- irányítja az OBT pénzügyi, gazdasági tevékenységét;
- gyakorolja az OBT igazságügyi alkalmazottai felett a munkáltatói jogokat;
- gazdálkodik az OBT rendelkezésére bocsátott költségvetési kerettel, e körben utalványozási és kötelezettségvállalási joga van;
- összehívja az OBT ülését;
- vezeti az üléseket; engedélyezi a felszólalásokat, ügyel a jogszabályok és más kötelező szabályok betartására, valamint kihirdeti a szavazás eredményét;
- gondoskodik az OBT ülés összefoglalójának és jegyzőkönyvének elkészítéséről;
- biztosítja az OBT jogainak gyakorlását és kötelezettségeinek teljesítését, valamint gondoskodik az OBT munkájának megszervezéséről;
- az OBT ülésén a tanácskozás rendjének megtartása érdekében bármikor felszólalhat;
- az OBT nevében megállapodásokat köt;
- munkamegosztási megállapodást köt az OBH elnökével az „inkubáció" idejére;
- előkészíti az OBT költségvetésére vonatkozó javaslatát és a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolót;
- irányítja az OBT belső ellenőrzését;
- ellátja mindazon feladatokat, amelyeket az államháztartásról szóló törvény és az annak végrehajtásáról szóló kormányrendelet az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervek vezetőjének feladataként, felelősségeként határozza meg.

Látható, hogy ezen feladatok jelentős része – a vezetésen és képviseleten kívül – az OBT önállóvá vált gazdálkodására és az OBT Titkárságának működtetésére vonatkozik a munkáltatói jogok gyakorlásán keresztül, ugyanakkor számos olyan feladat is van, amely az OBT érdemi hatáskörgyakorlásához kapcsolódik az ülések megszervezésén keresztül. Ezek közül az ülés összehívása azért jelentős feladat, mert a napirendi javaslat meghatározása is idetartozik, beleértve adott esetben a szükséges, de más OBT tag által nem jegyzett előterjesztések megtételét is. A jegyzőkönyv elkészítésén kívül nem nevesített, de szükségszerű elnöki hatáskör a határozatok indokolásának véglegesítése és a határozatok közzétételéről való gondoskodás.

A több mint egy évtizede lényegében változatlan elnöki feladatkör tehát gyökeresen megváltozott az OBT mandátumának utolsó hónapjaira, ahol egyszerre kellett menedzselni az új hatáskörök gyakorlásának megkezdését, az abban való elmélyülést, illetve a „nulláról" való szervezetépítést. Ezt a sokismeretlenes helyzetet kizárólag koncepcionálisan lehetett hatékonyan kezelni, az esetleges, ad hoc, kapkodó döntések fejetlenséghez vezethettek volna. Figyelembe kellett azt is venni, hogy amit a 2018-2024 között mandátummal rendelkező OBT az utolsó hónapjaiban elkezd, az milyen kihatással lehet a rövid időn belül helyébe lépő új összetételű testület működésére.

Tekintettel arra, hogy a Módtv. előtt az OBT elnöksége rotációs rendszerben működött, ahol az elnökök hathavonta váltották egymást, a megválasztásomtól az OBT mandátuma megszűnéséig hátralévő szűk nyolc hónap nem volt sokkal hosszabb egy korábbi „soros" elnöki ciklusnál. Ami így is inspiráló és motiváló volt az elnöki feladat elvállalásakor, az az a kettős kihívás, hogy az OBT kellő színvonalon és teljeskörűen kezdje el azonnal gyakorolni új, jelentősen kibővített hatásköreit, valamint hogy ezzel párhuzamosan fel tudjon készülni a Módtv.-vel életre hívott önálló

költségvetési szervként való működésre, amelyre a Módtv. kilenc hónapos ún. inkubációs időszakot vezetett be.

A kiindulópont tehát a korábbi hatáskörök és testületi munka változatlan színvonalú ellátásának megtartása volt, azzal, hogy a Módtv. hatályba lépése a hatásköri változások terén hozta el az azonnali intézkedést igénylő helyzetet: az új hatásköröket az első naptól gyakorolnunk kellett, e körben nem volt átmeneti időszak, ráadásul a Módtv. ezzel kapcsolatban már szigorú határidőket és az OBT-vel szemben gyakorolható jogorvoslati lehetőségeket is tartalmazott. Ennek megfelelően logikusan az új hatáskörök gyakorlásának azonnali lehetővé tétele és működtetése volt az elsődleges feladatom és felelősségem; a beszámoló későbbi részeiben részletesen is kitérek az e körben végzett tevékenységre.

Ezeket az új hatásköröket ráadásul nem minimalista módon igyekeztünk ellátni, hiszen tudtuk, hogy „precedensrendszer" hiányában is mintául szolgálhatnak az első határozatok, azok indokolásai, illetve általánosságban is egy-egy új téma megvitatása, kidolgozása, megközelítése. Ez állt tehát elnöki működésem fókuszában, a többi feladatnak ezt az elsődleges tevékenységet kellett szolgálnia, támogatnia.

A Módtv.-ből következő másik nagy változással érintett terület a szervezetépítés, melynek tehát elsősorban a régi-új hatáskörök ellátásának fentebb vázolt folyamatát kellett kiszolgálnia oly módon, hogy az új hatáskörök gyakorlását megelőzően nem volt lehetőség szervezetépítésre, a fokozatosan felépülő szervezeti keretek között kellett a testületi feladatokat 100%-osan ellátni. Itt sem lehetett figyelmen kívül hagyni azt, hogy igen rövid időn belül egy teljesen új összetételű testület kezdi meg a működését, melynek szerepfelfogásáról, szervezeti kívánalmairól semmi nem volt ismert. Érdemes volt elkerülni az olyan szervezeti döntések meghozatalát, mely az új összetételű OBT működését szükségtelenül széles körben köti meg, miközben nekem is OBT elnöki feladatom volt a személyi, tárgyi feltételek stabil biztosítása.

Mindezekből következően tehát a cél a szervezetépítésben a régi-új hatáskörök működtetésének biztosítása volt, egy takarékos, és fegyelmezett gazdálkodás mellett, mely álláspontom szerint megvalósult. A szervezeti keretekkel az alapokat lefektettük, a működőképesség biztosított volt a megváltozott jogszabályi környezetben, ugyanakkor az új összetételű OBT-nek minden lehetősége megvan arra, hogy a szervezetet a saját képére, a saját igényei szerint formálja véglegessé, és elvégezze a finomhangolásokat.

A megváltozott jogi környezetben az önálló működés előkészítése számos belső szabályzat megalkotását, intézkedések megtételét és személyi döntések meghozatalát igényelte, azonban a kibővült hatáskörök teljeskörű gyakorlása is számos feladattal járt az elnök számára.

A jelentősen kibővült elnöki feladatok ellátása során mindvégig az „első az egyenlők között" szemléletet követtem és az OBT egészét érintő elnöki tevékenységet az elnöki hatáskörön belül is a tanács folyamatos tájékoztatása és a tagok többségének egyetértése mellett gyakoroltam.

Jelen beszámoló az OBT belső működésének valamennyi részletére és az összes meghozott határozatra egyenként értelemszerűen nem tér ki. Előbbi célt az átadás-átvételi folyamat szolgálta

az újonnan felállt OBT vezetése számára, utóbbi pedig a Bírósági Közlönyökből és a jegyzőkönyvekből teljeskörűen nyomon követhető. Beszámolómban a gazdálkodási és létszámgazdálkodási elnöki koncepcióm felvázolása, a szervezetépítés legfőbb stádiumainak számba vétele, valamint az általam legjelentősebbnek tartott testületi döntések és az OBT egyéb releváns tevékenységének bemutatása a célom.

## 2. Az OBT működése

### 2.1. Személyi változások

A beszámolóval érintett időszak alatt az OBT személyi összetételében egy változás következett be: dr. Csontos Tibor OBT tagsága magasabb szintű bíróságra történő kinevezésére tekintettel megszűnt, helyét az OBT-ben 2023. október 15. napjával Diószeginé dr. Szolyák Elvira, a Debreceni Járásbíróság bírája vette át, miután az előtte álló póttag nem vállalta a feladatot.

### 2.2. Szervezetépítési és az inkubáció eredményei

Bár a megerősített OBT szempontjából a kibővült hatáskörök teljeskörű és időszerű gyakorlása volt az elsődleges, ennek a jövőben stabil keretet az OBT új szervezete adhat, ezért célszerű ennek bemutatásával kezdeni a beszámoló érdemi részét.

A Bszi. 197/F. § átmenetinek tekinthető, de a teljes elnöki ciklusom alatt alkalmazandó rendelkezései szerint:

- az OBH a Módtv. hatálybalépésétől számított 9 hónapos időtartamra az OBT mint önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv létrehozásával összefüggő titkársági és adminisztratív teendők ellátásához támogatást nyújt, és biztosítja a szükséges infrastruktúrát;
- az OBT mint önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv gazdasági szervezeti feladatait az OBH a Módtv. hatálybalépésétől számított 9 hónapig látja el az államháztartás gazdálkodására, számvitelére, adatszolgáltatására, működésének rendjére vonatkozó szabályok szerint;
- az OBH a Módtv. hatálybalépésétől az OBT mint önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv önálló működésének megkezdéséig közreműködik az OBT mint önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv létrehozását, működését elősegítő feladatellátásban.

Emellett a törvény előírta azt is, hogy a gazdasági szervezeti feladatok ellátásával kapcsolatos, a gazdálkodási feladatok és az ehhez kapcsolódó felelősségi körökre vonatkozó részletszabályokat munkamegosztási megállapodásban kell rögzíteni.

A fentiek szerinti inkubációs folyamatba már elnökké választásom előtt bevont az OBT, amikor a dr. Pongrácz Zsolt korábbi elnök által vezetett, erre felhatalmazott eseti bizottság tagjaként részt vehettem az OBH illetékes főosztályával folytatott megelőző tárgyalásokon. Magától értetődő volt, hogy az „inkubációs” támogatás nélkül az OBT működésképtelen lenne, emellett

jogszabályi kötelezettségeknek kellett a gazdálkodás, adatszolgáltatás, szabályzatalkotás folyamataiban megfelelni, amelyek mind az elnök nevében, de OBH asszisztenciával történhettek meg.

Ami különösen nagy kihívás volt, hogy emellett a teljes skálájú hatáskörök gyakorlását is meg kellett kezdeni, illetve a régebbi hatáskörök esetében azok gyakorlását folytatni kellett. Nem lehetett tehát szünetet tartani az ülésezésben és döntéshozatalban a szervezetépítést előtérbe helyezve, a kettőnek egymás mellett kellett úgy folynia, hogy mindkét feladat jelentős elnöki kapacitást kötött le. Ezeket dr. Csontos Katalin elnökhelyettessel napi jelenléti munkában tudtuk ellátni, ez azt jelenti, hogy munkaidőnk túlnyomó részét az OBT Titkárságán töltöttük.

Az OBT szervezetét a „nulláról" kellett felépíteni, mivel az elnökségem első három hónapjában az OBT-nek egyetlen saját alkalmazottja sem volt. Egyetlen munkatárs azonban ekkor is a rendelkezésünkre állt, az OBH-ba beosztott, de hosszabb ideje az OBT Irodán dolgozó, így a napi ügyvitelben kellő rutinnal rendelkező csoportvezető-helyettes tisztviselő személyében. Az OBH munkatársai döntés-előkészítő, tanácsadó vagy logisztikai, informatikai segítséget nyújtottak, azonban a gazdálkodással kapcsolatos, nem a testület hatáskörébe sorolt döntéseket – az OBH mint inkubációs partner által vázolt lehetőségi rendszerben – önállóan kellett meghoznom.

Az inkubáció természetesen az inkubációs megállapodás előtt és azt követően sem csupán annyit jelentett, hogy az OBH teljesen passzív kiszolgálószemélyzetként működik az OBT elnökének „megrendelése" szerint. Ugyanis ez azt feltételezné, hogy az OBT elnöke egyszemélyben – akkor még szakmai asszisztencia hiányában – a költségvetési szervként való működés valamennyi részterületét önállóan ismeri és ezekben saját kezdeményezése szerint adja ki az OBH-nak az elvégzendő feladatokat. Ehelyett a realitás és a valóság is az volt, hogy az OBH szakfőosztályai azonnal átvették azon feladatok figyelemmel kísérését, amelyek az OBT gazdálkodásában jelentkeztek, és döntéselőkészítő anyagokkal támogatták az OBT vezetését a további feladatok meghatározásában.

Az OBT mint önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv létrehozásával összefüggő titkársági és adminisztratív teendőinek támogatására, a szükséges infrastruktúra biztosítására, az OBT gazdasági szervezeti feladatainak ellátásához kapcsolódó felelősségi körök részletszabályaira, valamint az OBT létrehozását, működését elősegítő feladatellátásra – az inkubáció idejére – az OBH elnökével a törvény előírásának megfelelő munkamegosztási megállapodást kötöttem 2023. július 7. napján. A megállapodás szövegét az OBH-val együtt dolgoztuk ki, a szakmai tartalom nagy részének meghatározása értelemszerűen a szakfőosztályok feladata volt.

Az inkubáció gyakorlatában az OBH erre a feladatra dedikált főosztályán keresztül folyt a kapcsolattartás az OBH elnökével és a szakfőosztályokkal, az eldöntendő kérdések megvitatására gyakoriak voltak a személyes konzultációk, főleg a kezdeti, nyári időszakban.

Hangsúlyozandó, hogy az inkubáció kizárólag a gazdálkodási és szervezetépítési kérdéseket érintette és fedte le, az OBT a testületi hatásköreit az OBH-tól teljesen függetlenül gyakorolta.

Ebben a keretrendszerben működve az alapító okirat elkészítését követően 2023. július 6-án megkötöttem a Magyar Államkincstárral a pénzforgalmi számlaszerződést, elindult a kártyafedezeti számla, megérkeztek a bankkártyák, a bankszámlára havonta az előirányzat 1/6-a, azaz 50.000.000 forint került megnyitásra.

Az OBH az OBT mint önállóan gazdálkodó szervezeti egység megalakulására tekintettel a szervezetben használt integrált humánerőforrási-gazdálkodási programrendszer) bővítésével kapcsolatos egyszeri bővítési és bevezetési feladatok elvégzése érdekében a meglévő szerződést módosította. Az OBT megnyitotta a Hivatali kapuját, a tárhely hozzáférhetővé vált. Regisztráltam a KSH-ELEKTRA internetes adatgyűjtő rendszerhez. Az OBT csatlakozott a Digitális Kormányzati Ügynökség Zrt. által működtetett portálhoz, ez kötelezettséggel nem, viszont a gyorsaság és a minősített ajánlattevők köre miatt számos előnnyel jár. A VI. Bíróságok fejezetén belül az intézmények a napi gazdasági ügymenet során használt könyvelési, nyilvántartási rendszert forgalmazó cég vezetőjével személyes találkozó keretében szereztem be árajánlatot. 2023. szeptember 8-án aláírásra megküldtem a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. részére a véleményezett vagyonkezelési szerződést. 2023. október 5-én megérkezett az MNV Zrt. részéről aláírt vagyonkezelési szerződés, azt 2023. október 16-án írtam alá és küldtem vissza.

Tekintettel arra, hogy nem lehetett tudni, hogy a 2024 januárjában felálló OBT és vezetése milyen koncepció mellett tervezi majd az OBT gazdálkodását és a Titkárság működését, az ezzel kapcsolatos törvényi feladatot egy olyan saját elnöki koncepció mellett képzeltem el, amit én magam elégségesnek és működőképesnek tartottam, kellően takarékos, de a stratégiai kérdésekben mégsem veszi el az utódoktól a választási lehetőséget. A saját koncepció kialakítása az elnöki ciklus rövidsége ellenére azért is nélkülözhetetlen volt, mert enélkül esetleges lett volna az a szervezetépítő munka, amit a 8 hónap során elvégeztünk.

Meggyőződésem, hogy az OBT mint testület nem működhet a tagjai folyamatos és fáradságos egyéni munkavégzése nélkül a testületi hatáskörök gyakorlása során, amiben személyi asszisztenciára vagy akár szakértő igénybevételére szükség esetén természetesen igényt formálhatnak. Nem tartottam volna viszont jó iránynak, ha a hatáskörgyakorlással kapcsolatos területekre az OBH felépítéséhez hasonló megkettőzött apparátus alakulna ki az OBT-ben, a tagoknak pedig csak a stáb által szerkesztett döntéselőkészítő anyagok közül kellene választaniuk a hatáskörgyakorlás során.

Ennek oka az, hogy az OBT a bírák minden bírósági szintet képviselő választott önkormányzati szerve, nem pedig egy hivatal irányító testülete. Az OBT tagok bírói minősége, szervezeti múltja, tárgyalótermi tapasztalata, tudása már az előterjesztések megtételénél is nélkülözhetetlen, és ugyanez igaz a döntésekre, valamint a határozatok indokolására is. Emellett az elnöki szerepfelfogásom is a folyamatokban a helyettesével együtt aktívan részt vevő elnök képe volt, aki nem csupán a reprezentatív feladatokat és az ülés vezetését végzi személyesen, hanem a folyamatokra a törvény által rá ruházott többi területen is rálát és operatívan dönteni képes.

Mindennek megfelelően a szervezetépítési koncepcióm szerint az OBT-nek csak akkora apparátusra van szüksége, amit maga a titkársági munka, az önálló gazdálkodás feltétlenül megkíván, annyi – szükség esetén bővíthető, de nem a tagok szerepét átvevő – jogi

asszisztenciával kiegészítve, ami elsősorban a Titkárság jogi feladatainak ellátását, másodsorban a testületi munka támogatását jelenti.

Így a humánerőforrás megteremtésében legfontosabb feladatnak a kellő adminisztratív asszisztencia, egy bírósági titkár, valamint titkárságvezetői és a gazdálkodási vezetői álláshelyek betöltését tekintettem, a teljes munkaidőt nem igénylő részfeladatokra megbízási szerződések kötésében gondolkodtam.

A korábban is az OBT-nek dolgozó titkársági kollégát csoportvezető-helyettes tisztviselőként és egy további bírósági dolgozót tisztviselőként sikerült 2023. szeptember 1-jén – az OBT első saját alkalmazottjaiként – állományba vennem. Nyáron két balassagyarmati törvényszéki bírósági titkár önkéntes alapon segített a panaszokra adott válaszok előkészítésében, egészen addig, amíg szeptember hónapban sor került egy bírósági titkár főállású beosztására, aki ezt a feladatot átvette tőlük. Az őszt tehát a bírósági titkárral és a két titkárnővel kiegészülve dolgoztuk végig öten az elnökhelyettessel együtt az inkubáció mellett.

Már nyáron megkezdtük a nyílt pályáztatást a két vezetői álláshelyre az OBH bevonásával: a Gazdálkodási Főosztály főosztályvezetői és a Titkárságvezetői pályázatok kiírása 2023. július 25-én megjelent a https://birosag.hu oldalon, a beadási határidő 2023. szeptember 15. volt. Ezek betöltése a mindösszesen 11 pályázóval tartott személyes interjúk keretében, a gazdálkodási főosztályvezető esetében egy eredménytelen kör utáni második kiírás alapján történt meg, így a két új vezetőt 2023. december 1-jén, illetve 2024. január 1-jén neveztem ki.

A gazdálkodási főosztályvezető-helyettesi álláshely betöltése eredménytelen volt, ezt a munkakört megbízási szerződéssel oldottuk meg az év elején, akárcsak a belső ellenőri feladatkört (ld. 2.5. pont). A honvédelmi, polgári és katasztrófavédelmi feladatok ellátásával a titkárságvezetőt, az esélyegyenlőségi referensi feladatok ellátásával a vezető beosztást nem viselő tisztviselőt bíztam meg.

Az OBT Titkársága az elnöki ciklus utolsó két hónapjára a titkárságvezetővel, a két titkárnővel és a bírósági titkárral – az elnök és az elnökhelyettes személyes munkavégzésével kiegészítve –a tapasztalatok szerint elegendő volt a napi működésben a kibővült hatáskörök mellett is. A titkárságvezető helyettesítésének kérdése még nem volt véglegesen eldöntött, de ez nem is volt kardinális kérdés a rövidtávú működésképesség és a létszám szempontjából.

A gazdálkodás területén a főosztályvezető felvétele mellett a helyettes felvételére irányuló pályázati eljárás sajnálatos módon eredménytelenül zárult, aminek elsődleges oka a bírósági szervezetben adható legmagasabb igazságügyi alkalmazotti illetmény elégtelen volta volt. Amint említettem, egy kollégát addig is megbízás keretében foglalkoztattunk, a további szakfeladatokra is megbízási szerződéssel nyílt lehetőség, mivel meggyőződésem, hogy főállású belső ellenőr, kontroller vagy bérszámfejtő foglalkoztatására az általam elképzelt struktúrájú OBT-nek nincs szüksége, mert az ilyen alkalmazottak a munkaidejüket nem tudnák kihasználni.

Arról már igen hamar döntést kellett hozni, hogy az OBT-nek szüksége van-e önálló épületre székhelyként vagy maradjon az OBH által használt épületben az OBH elnökének felajánlása

alapján, rendezett jogi keretek mellett. A választás ez utóbbi megoldásra esett, aminek a napi működés szempontjából számos előnye van, az OBT független jogállását mégsem veszélyezteti, hiszen függő helyzetet nem teremtett. Az informatika is közös szerverről üzemelt, ami adatbiztonsági kérdéseket csak olyan fokú bizalmatlanság mellett vethetne fel, amelyek remélhetőleg nem fognak ismét előállni az OBT és az OBH elnöke között. Ugyanakkor saját szerver megvásárlása vagy bérlése tetemes összeget emésztene fel és saját informatikai stábot is igényelne.

Ennek megfelelően az OBT elnökeként 2023. október 4. napján a 125. és 126. számú irodahelyiségek használatára ingatlanhasználati megállapodást kötöttem az OBH elnökével határozatlan időre. Az irodákat már 2023. szeptember 18. napján az OBT rendelkezésére bocsátották, akkor „költöztünk be" ide, azelőtt a korábbi OBT iroda egyetlen duplaszobájában dolgoztunk. Az OBH elnöke az OBT részére székhelyhasználati engedély keretében engedélyezte, hogy a 1055 Budapest, Szalay utca 16. szám alatti ingatlant az OBT székhelyéül használhassa.

A dologi kiadások, beruházások és beszerzések közül is csak olyanokat tartottam indokoltnak, amelyek feltétlenül szükségesek az általam vezetett OBT napi működése számára (informatikai eszközök, szoftver, irodai bútorok, eszközök, bélyegzők). Ennek megfelelően például gépkocsi beszerzése és gépkocsivezető felvétele felől nem intézkedtem, hiszen az OBT választott tagjai valamennyien jogi személyiséggel rendelkező bíróságok alkalmazottai, akiknek a szállítása a bírósági gépkocsikkal az ülések napjára megoldott, ennek költségei az OBT-re háríthatók. Az elnök és szükség esetén más OBT körbe tartozó személyek ritka utazásai az inkubáció alatt az OBH járműveivel, azt követően pedig az én elképzeléseim szerint szintén idegen gépjármű visszterhes igénybevételével megoldhatónak tűntek. Természetesen ez az általam, az én koncepcióm szerint vezetett és az akkori összetételű OBT-re volt igaz.

A fentiekből is kitűnik tehát, hogy nem az volt az elnökségem alatt a szervezetépítés és a gazdálkodás vezérlő szempontja, hogy mire volna fedezet az OBT költségvetésében (ami a 2023. év 7 önálló gazdálkodással érintett hónapjára 300 millió forint volt), hanem az, hogy mire van valóban szüksége a kiépülő, inkubációs támogatás alatt álló OBT-nek ahhoz, hogy a működése az inkubáció leteltét követően is zökkenőmentes, a hatáskörök gyakorlása folyamatos legyen. A közpénzekkel való felelős gazdálkodást mindvégig szem előtt tartottam, ugyanakkor a megfelelő humánerőforrás megteremtése végett az alkalmazotti illetményeket a törvényi keretek felső határához közel igyekeztem meghatározni annak érdekében, hogy a személyi állomány megtartható legyen. A felelős gazdálkodás azzal az is járt, hogy az OBT a 2023. évi költségvetése nagy részét nem költötte el (ld. 2.6. pont).

Bár a szervezetépítés és a gazdálkodás – az elemi költségvetés elfogadását nem számítva – elnöki hatáskör, amit dr. Csontos Katalin elnökhelyettessel szoros együttműködésben láttam el, minden hónapban az OBT ülésén tájékoztattuk a testületet az aktuálisan elvégzett feladatokról és beszerzésekről, személyzeti kérdésekről. Ez egyrészt – a levelezés minden OBT tag általi követhetőségével kiegészítve – megfelelő transzparenciát biztosított, másrészt azt is ki lehet jelenteni, hogy mivel ezt a tevékenységet kritika egyetlen OBT tag részéről sem érte, ezeket az elnöki feladatokat a testület egyetértésével végeztük.

Az OBT belső szabályzatai közül a megalkotásuk előtt szinte mindet megvitattuk az üléseken, megfelelő időben megismertetve a tagokkal a tervezetek szövegét, a fontosabb szabályzatok alkotásába őket aktívan is bevonva. A szabályzatok mintaszövegét az OBH bocsátotta rendelkezésre, ezt követően dolgoztuk át mi ezeket az OBT-hez illeszkedően, majd került a testület elé megerősítésre, és ezek után fogadtam el őket saját hatáskörben, mivel a személyi, tárgyi, gazdálkodási működést érintették (ld. 2.3. pont).

Ezzel szemben a Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadása testületi hatáskörbe tartozott, és a gazdálkodási szabályok miatt ezt határidőn belül, viszonylag gyorsan kellett megalkotni, ami meg is történt, szintén az OBH előkészítése, az OBT tagok aktív közreműködése munka után.

Fontos megjegyeznem, hogy a felvázolt szervezetépítési elnöki koncepció nem jelenti azt, hogy láthatóság, tevékenység szempontjából egy „alacsony profilú" OBT-t tartanék ideálisnak vagy hogy a takarékosság szempontja felülírná az OBT által kitűzött célok elérését. Ehelyett az volt a meggyőződésem, hogy a szervezetet az elvégzendő és elvállalt feladatokhoz társítva kell kiépíteni. Amennyiben a későbbiekben olyan feladat jelentkezik, ami az OBT profiljába tartozik, előmozdítja az OBT hitvallásában lefektetett elveket (például egy ENCJ rendezvény vagy önálló konferencia megrendezése), akkor ehhez szükség esetén lehet tovább építeni a szervezetet vagy külső megbízást lehet adni. Tekintettel arra, hogy elnökségem 8 hónapja alatt – amibe a nyári és a téli ítélkezési szünet is beletartozott – nagyobb ambícióink nem lehettek, ilyen irányú szervezetfejlesztésben vagy alternatív megoldásokban nem gondolkodtunk.

A visszafogottságot tehát elsősorban a külsőségekben és a takarékos gazdálkodásban láttam vezérőelvnek, nem pedig az OBT szerepének pozicionálásában, amely vitán felül meghatározó szerep a bírósági igazgatásban, és bőven vannak még benne az idő hiányában még ki nem aknázott lehetőségek.

Az OBT-t annak megfelelő készültséggel tudtuk átadni az utódoknak az átadás-átvétel során, amit ennyi idő alatt a fenti feladatok és lehetőségek összességének figyelembevételével folyamatos napi munkavégzés mellett el lehetett érni. A szervezetépítés volumenét mutatja, hogy az átadás-átvételi jegyzőkönyvnek 29 számozott melléklete van, melyek ennek a folyamatnak az eredményeit tartalmazzák, de az addig elvezető egyeztetések, levelezések anyaga is megfelelően dokumentált az OBT iratai között.

### 2.3. Az OBT belső szabályzatainak megalkotása

Az elnöki ciklus alatt a már ismertetett eljárásrendben a következő belső szabályzatokat alkottam meg:

- Kötelezettségvállalási Szabályzat;
- Bizonylati Rend;
- Eszközök és források értékelésének Szabályzata;
- Eszközök és források leltározási és leltárkészítési Szabályzata;

- Felesleges vagyontárgyak, készletek feltárására, hasznosítására és selejtezésére vonatkozó Szabályzat;
- Gazdálkodási Szabályzat;
- Honvédelmi, katasztrófavédelmi és Polgári Védelmi Szabályzat;
- Bélyegzőhasználat rendje;
- Panaszkezelési és a közérdekű bejelentések kezeléséről szóló Szabályzat;
- GF ügyrend;
- Egyéb juttatások részletes szabályai;
- Esélyegyenlőségi Szabályzat;
- Az OBT igazságügyi alkalmazottai éves szabadságolási terv szerinti szabadságának kiadásáról szóló Szabályzat;
- Iratkezelési Szabályzat;
- Tűzvédelmi Szabályzat;
- Belső kontrollrendszer működtetéséről szóló Szabályzat;
- Adatvédelmi és adatkezelési Szabályzat;
- Közérdekű adatok megismerésének, a kötelezően közzéteendő adatok nyilvánosságra hozatalának rendjére vonatkozó Szabályzat;
- Teljesítményértékelési Szabályzat;
- Vagyonnyilatkozat Szabályzat;
- Közbeszerzési és beszerzési Szabályzat;
- Pénz- és értékkezelési Szabályzat;
- Számlarend;
- Számviteli Politika;
- Az OBT Reprezentációs kiadás és üzleti ajándékozás igénybevételének, felhasználásának, valamint teljesítésének és elszámolásának rendjéről szóló Szabályzat;
- Számlakeretre, számlarendre és az adatszolgáltatások rendjére vonatkozó Szabályzat;
- Munkavédelmi Szabályzat;
- Integrált kockázatkezelés rendjéről szóló Szabályzat.

Ezeket – mivel az OBT mint költségvetési szerv belső működését, gazdálkodását érintik, és nem az OBT-re mint testületre vonatkoznak – nem az OBT-nek, hanem az elnöknek kellett megalkotnia.

### 2.4. Iratkezelés

Az OBT irattári anyagai a 2018-2019-es évben nem voltak irattározva, azonban később ezt az OBT munkatársai rendezték. A Magyar Nemzeti Levéltár 2023-ban ellenőrzést végzett az OBT-nél és az iratkezelést rendben lévőnek találta, az irattári szabályzat szövegét a törvénynek megfelelően előzetesen véleményezte és jóváhagyta.

### 2.5. Belső ellenőrzés

A költségvetési szerv vezetőjének – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) értelmében – gondoskodnia kell a belső ellenőrzés kialakításáról, működtetéséről. Az OBT mint önálló költségvetési szerv belső ellenőrzését a költségvetési szerv alakulásától az úgynevezett

inkubációs időszakban, a 2023. július 7-én kelt munkamegosztási megállapodás alapján, az Országos Bírósági Hivatal Ellenőrzési Főosztálya látta el.

2023-ban az Ellenőrzési Főosztály egy fejezeti szabályszerűségi ellenőrzést folytatott le az OBT kontrollkörnyezet kialakításának tárgyában. Ennek keretében az OBT gazdálkodását érintő, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, az államháztartási törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet által kötelezően előírt, valamint egyéb, a belső kontroll tevékenységekhez kapcsolódó szabályzatait vizsgálták. Összefoglalóan azt állapították meg, hogy a vizsgált időszakban döntően elkészültek a szabályzatok, azonban hatályba léptetésükre nem került sor, illetve egyes – az ellenőrzés alapján – részben megfelelőnek minősített szabályzatok nem tartalmazzák teljeskörűen a jogszabályoknak, fejezeti előírásoknak megfelelő rendelkezéseket. Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy ezek a szabályzatok az OBH mintái alapján készültek az OBT-re testreszabottan, tehát éppen annyira feleltek meg a jogszabályoknak, mint azok.

Az ellenőrzési jelentés tervezet egyeztetése megtörtént, arra részletes észrevételeket tettem, a módosított jelentés tervezetet 2022. január 22-én küldte ki az OBH Bírósági Koordinációs és Felügyeleti Főosztálya az OBT elnöke részére.

2024. január 22-től a belső ellenőr megbízási jogviszonyban látta el az OBT belső ellenőrzési tevékenységét, ideértve a belső ellenőrzési vezetői feladatokat is, amire a 370/2011. (XII. 31.) Korm. Rendelet 16. §-a kifejezetten lehetőséget ad.

### 2.6. Költségvetés

Az OBT – amely önállóan rendelkezése alatt álló költségvetéssel korábban nem rendelkezett – a Módtv. hatályba lépésével önállóan gazdálkodó költségvetési szervvé vált, működésének pénzügyi fedezetét a központi költségvetésből részére juttatott előirányzatfelhasználási keretszámlán elhelyezett összeg biztosítja. Érdemes megjegyezni, hogy a Módtv. elfogadását megelőző jogalkotási tárgyalások során az Igazságügyi Minisztérium szeretett volna pontos költségvetési igényt kapni az OBT-től, erre azonban – mivel a végleges hatáskörök és személyzeti kérdések még nem voltak ismertek – az OBT érdemi választ nem tudott adni. A 2023. év hét hónapjára a 300 millió forintos összeg ekként a minisztérium kezdeményezése alapján lett elfogadva, és az az OBT előtt álló feladatokhoz bőven elegendőnek is látszott.

Az átadás-átvétel időpontjában a 10032000-00005655-06010017 számú előirányzatfelhasználási keretszámla egyenlege 337.468.000 forint volt (ebből 261.348.503 forint 2023. évi kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány, amit 2024. április hónapban a Központi Maradványelszámolási Alapba szükséges befizetni). Tekintettel arra, hogy ez a költségvetés kifejezetten az OBT működésére lett megállapítva az Európai Bizottság és a magyar kormány megállapodásának megfelelően, a bírói függetlenséget erősítő szupermérföldkövek szerint, a maradványösszeg felajánlása a jogállamiság előmozdítása jegyében önállóvá váló OBT működésén kívüli más célra fel sem merült.

A 10032000-00005655-00060014 Intézményi kártyafedezeti száma egyenlege: 2.401.502 forint volt. Az OBT az elnökség átadásának időpontjában nem rendelkezett szállítói és egyéb

tartozással, továbbá könyveiben követelést nem tartott számon. A könyvekben függő, átfutó bevételek és kiadások nem kerültek kimutatásra.

## 3. Az OBT hatásköreinek gyakorlása

### 3.1. Az OBT ülései, határozathozatal

A OBT az általam vezetett időszakban a Bszi. rendelkezéseivel összhangban a 2023. évi II., III. és IV. és 2024. I. negyedévi üléstervében foglaltak szerint működött, kiegészülve azon új hatáskörökkel, amelyeket a Módtv. folytán kapott feladatul az OBT.

Az OBT elnökévé a 2023. június 7-i ülésen választottak meg, mely ülésnek az ezt követő érdemi napirendi pontjait már én vezettem le elnökként. 2023 augusztusában az OBT a korábbi évek gyakorlatának megfelelően nem tartott ülést. Július, szeptember és október hónapokban havi egy, június, november és december hónapokban 2-2 ülésre került sor, ezek közül két ülés volt kétnapos. 2024 januárjában egy ülést tartottunk.

Az üléseket rendszerint az Országos Bírósági Hivatal Kollégiumi termébe, két alkalommal pedig a Magyar Igazságügyi Akadémia Balatonszemesi Képzési Központ dr. Lábady Tamás termébe hívtam össze.

Az elnökségem alatt tartott 9 ülés (11 ülésnap) során összesen 81 számozott OBT határozat született. További 6 határozatot ülésen kívül, elektronikus szavazással hoztunk meg.

A napirendi javaslatok kialakításában, az előterjesztések megtételében és az üléseket előkészítő munkában, valamint a határozatok indokolásának megszövegezésében az Ügyrendi Bizottság tagjai, dr. Csontos Katalin és dr. Barkóczi Balázs sokat segítettek.

### 3.2. Az OBT kibővített hatáskörei

A Módtv. által módosított Bszi. 103. §-a az OBT hatásköreit – jogi személyiséggel történő felruházásával egyidejűleg – kibővítette, ami az azt megelőző időszakhoz képest nagyobb feladatterhet, egyúttal nagyobb felelősséget is eredményezett.

A legfontosabb új hatáskörök az alábbiak:

- önálló jogszabályalkotási kezdeményezés;
- egyetértési jog a bíráknak és a bírósági vezetőknek a nem rendszeres juttatások részletes feltételeinek és mértékének szabályozása tárgyában;
- egyetértési jog az OBH elnökének a szükséges bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámot meghatározó döntése tárgyában;
- egyetértési jog az OBH elnökének a bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapok és módszerek alkalmazására vonatkozó döntése tárgyában;
- egyetértési jog az OBH elnökének a kijelölés bíró hozzájárulása nélküli megszüntetéséről szóló döntése tárgyában;

- egyetértési jog az OBH elnökének a bíró Kúriára és érintett szervhez történő beosztása tárgyában;
- egyetértési jog az OBH elnökének a bíró kirendeléséről szóló döntése tárgyában;
- egyetértési jog az OBH és a Kúria elnökének a bírói és bírósági vezetői álláspályázatot eredménytelenné nyilvánító döntése tárgyában, ha a pályázati feltételeknek megfelelő, illetve támogatott legalább egy érvényes álláspályázat érkezett;
- egyetértési jog a bírók képzési rendszerének és a képzési kötelezettségük teljesítésének szabályozása tárgyában;
- az OBH elnöke tájékoztatója tartalmának meghatározása.

Ezeken felül a Kúria és az OBH elnökének, elnökhelyetteseinek jelölt, illetve pályázó személyekről való kötelező vélemény is fontos új feladata lett az OBT-nek.

Ezen többlethatáskörök közül elnökségem alatt az OBT több fontos új területen is határozatokat hozott (ld. 3.3. pont). Az egyetértési jog gyakorlása tárgyában a határozatokat indokolni is kellett. Ezen új hatáskörök gyakorlásában értelemszerű nehézség volt, hogy az OBT-nek semmilyen korábbi gyakorlata nem volt ezekben a tárgykörökben, így ezt ebben az időszakban kellett kialakítani. A többi taggal együtt igyekeztünk ezeket a feladatokat is olyan komolyan venni, hogy döntéseink minőségi mércét jelentsenek és illeszkedjenek az OBT addigi tevékenységének szakmai irányához. Amint említettem, mindez a szervezetépítéssel egyidejűleg nagy terhet rótt a vezetésre és a Titkárság dolgozóira is.

### 3.3. Jelentősebb határozatok, döntések

Az elnökségem alatt meghozott, általam legjelentősebbnek tartott OBT határozatok az alábbiak voltak:

- jogalkotási kezdeményezések (minden esetben külön átirattal fordultam a határozatok megküldése mellett az igazságügyi miniszterhez, visszajelzés nem érkezett):
    - a bírói alapilletmény inflációkövető emelésére,
    - a végrehajtói fegyelmi bíróságok összetételére (dr. Fatalin Judit részletes előterjesztése alapján),
    - az OBT önálló működéséhez kapcsolódóan a címertörvény és az igazságügyi alkalmazottak igazolványáról szóló rendelet módosítására,
    - a bírói pályázatoknál alkalmazandó ún. KIM pontszámrendelet módosítására (az erre felállított, dr. Abért János által vezetett eseti bizottság széleskörű egyeztetést követően elkészített anyaga alapján, annak részletes megvitatása után);
- az OBH elnöke tájékoztatója tartalmának részletes meghatározása (az aktuális tájékoztatóját az OBH elnöke már eszerint készítette el);
- egyetértési jog gyakorlása bíró kirendelésével, kirendelésének meghosszabbításával, illetve bíró Minisztériumba történő beosztásának, illetve beosztása meghosszabbításával kapcsolatban (több ízben nem értett egyet az OBT az előterjesztésekkel, valamennyi döntést részletes indokolással láttuk el);
- az OBH és a Kúria elnökének a bírói és a bírósági vezetői pályázatok elbírálása tekintetében a 2022. évben folytatott gyakorlatának véleményezése (mindkettőt

törvényesnek találtuk, a Kúria elnökétől azonban elnökként további adatszolgáltatást kellett kérnem az érdemi döntés meghozatala érdekében);
- az első- és másodfokú végrehajtói fegyelmi bíróságok elnökei tájékoztatójának elfogadása (ennek hatására készült a fent említett egyik jogalkotási kezdeményezés is);
- az OBH elnökének a 2023. év első félévi tevékenységéről szóló tájékoztatója megvitatása;
- egyetértési jog gyakorlása a bírósági szintenként és ügyszakonként a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhének 2023. évi meghatározásával kapcsolatban (szakértő igénybevételével, rendkívüli ülésen, elnöki előkészítő levelezést követően);
- egyetértési jog gyakorlása bírói álláshelyek rendszeresítése, átcsoportosítása, megszüntetése vonatkozásában (szakértő igénybevételével, rendkívüli ülésen, elnöki előkészítő levelezést követően);
- egyetértési jog gyakorlása bírói álláshelyre kiírt pályázatok vonatkozásában;
- egyetértési jog gyakorlása a képzés területén;
- egyet nem értés abban, hogy az OBH elnöke 118 igazságügyi alkalmazotti álláshelyet a Fővárosi Törvényszéken, illetve 3 igazságügyi alkalmazotti álláshelyet a Szegedi Törvényszéken megszüntessen (szintén részletes indokolással ellátva).

Az OBT ezeken felül határozati formán kívül hozott döntésével – a politikai okból bebörtönzött török bírák iránti szolidaritás jegyében, az e tárgyban kiadott ENCJ állásfoglalásokra is figyelemmel – felkérte az OBH elnökét, hogy vizsgálja felül az OBH-nak a Türk Igazságügyi Képzési Hálózatban (TJTN) meglévő megfigyelői státusza további fenntartásának indokoltságát.

Az OBT megvitatta továbbá az OBT választás körül tapasztalt anomáliákat is, az utolsó ülésén pedig lehetőség nyílt az OBT hatéves tevékenységének rövid értékelésére, összefoglalására is.

Az új hatáskörök közül említeni kell a jogszabályok tervezetének véleményezését is, amelyek igen nagy számban érkeztek különféle minisztériumoktól igen rövid határidőkkel, ennek a helyzetnek a lehetséges kezelésével is részletesen foglalkoztunk egyik ülésünkön.

Emellett – az OBT erről szóló júniusi döntését követően – az OBT több tagja is élt azzal a jogával, hogy az új, egyértelműen feljogosító szabály értelmében betekintsen a korlátozott terjesztésűvé minősített, a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar korábbi elnökéhez fűződő ügyre tekintettel elrendelt célvizsgálat iratanyagába, valamint az ügyben további tájékoztatásokat is kértünk.

Fontos eredménye volt ennek az időszaknak, hogy dr. Deutschné dr. Kupusz Ildikó összerendezte az OBT által megalkotott, a korábbi években részben hiányosan iratkezelt valamennyi határozatot, hogy azok feltölthetők és kereshetők is legyenek.

Az OBT jegyzőkönyveit az ülések után legfeljebb két héten belül elkészítettük és feltöltöttük a honlapunkra, a jegyzőkönyvek letöltési száma ebben az időszakban rendre 800-900 körül alakult, a decemberit több mint 3400-an töltötték le.

## 4. Az OBT egyéb tevékenysége

### 4.1. Nyilatkozatok, közlemények

Az OBT az elnökségem alatt a következő közleményeket adta ki:

- az illetményemelés szükségességére tekintettel 2023. június 24-én a jogszabály-módosítási kezdeményezésről, mellékelve a miniszternek írt levelet;
- az Országos Bírói Tanács önálló gazdálkodó szervezetté válásának megteremtéséhez szükséges átmeneti időszakról szóló, ún. inkubáció részletszabályait tartalmazó munkamegosztási megállapodás aláírásáról 2023. június 8-án;
- az Európai Bizottság 2023. július 5. napján megjelent jogállamisági jelentésének Magyarországra vonatkozó fejezetéről 2023. július 10-én;
- az OBT tagjainak közös nyilatkozatáról 2023. szeptember 6-án annak kapcsán, hogy a soron következő OBT tagválasztás alkalmával – annak ellenére, hogy erre jogszabályban rögzített, személyre szóló lehetőséget kaptak – nem kívánnak élni az újraválasztási lehetőséggel és ennek érdekében jelölést sem fogadnak el a következő választás során;
- a Nemzetközi Bírói Egyesület Bírói függetlenség díjának elnyeréséről 2023. szeptember 22-én;
- az Országos Bírósági Hivatal elnökének a bírói munkateher mérésére szolgáló módszerekkel, a bírósági szintenként és ügyszakonként a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhének 2023. évi meghatározásával, valamint a Kúria, az ítélőtáblák és a törvényszékek szükséges bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámának meghatározásával kapcsolatos előterjesztései tárgyában kitűzött rendkívüli ülés tétjéről 2023. november 10-én;
- David Pressman amerikai nagykövet OBT-nél tett bemutatkozó látogatásáról 2023. november 15-én;
- 2023. december 21-én a Kúria elnökének a MABIE-hez címzett leveléről az OBT választás kapcsán, melyben az OBT leszögezte, hogy a Kúria elnöke által írt levél megfogalmazása értelmezhető úgy is, mintha az az egyesületi tag küldöttek szabad döntésének befolyásolását célozná;
- 2024. január 25-én a 2018-ban hivatalba lépett OBT leköszönéséről.

### 4.2. Sajtótevékenység

Az Országos Bírói Tanács dr. Vasvári Csaba sajtószóvivői megbízatásáról való lemondása miatt 2023. július 5-én dr. Abért Jánost jelölte ki a sajtószóvivői feladatok további ellátására.

Az OBT jogkörének bővítése és az európai uniós források felszabadításának témája magával hozta a sajtó fokozott érdeklődését a Tanács munkája iránt. Jómagam és a sajtószóvivő is számos alkalommal álltunk a mind a hazai mind a külföldi sajtó rendelkezésére, melyek a honlapunkon nyomon követhetők.

Ebben a körben említhető tevékenységek:

- elnökké választásomat követően interjút adtam a 444.hu-nak, a 2023. június 25-én megjelent interjúban egyebek mellett szó esett a júniusban hatályba lépett igazságügyi

reformról, a bírói önigazgatás elmúlt éveinek tapasztalatairól, az OBT tagjait korábban ért támadásokról és az OBT példaértékű kitartásáról;
- 2023. július 7-én, az inkubációs megállapodás aláírásakor az OBH elnökével közös sajtótájékoztatót tartottunk, amelyről több írott orgánum és egy országos televízió is beszámolt;
- szintén 2023. július 7. napján a Klubrádió vendége volt az OBT sajtószóvivője dr. Abért János, aki az interjúban visszautasította és kritikával illette a kormány egyik tagjának azon állításait, miszerint az OBT a külföldi kapcsolatai felhasználásával vívta ki tagjai számára az újraindulás lehetőségét;
- a HVG 2023. szeptember elején interjút készített velem és dr. Abért János szóvivővel, az interjúban a június 1-én önálló jogi személyiséget kapott testület kibővült hatásköreiről, a szervezetépítéssel kapcsolatos eredményekről és a közelgő OBT tagválasztás fontosságáról esett szó;
- 2023. október 25-én dr. Abért János a Klubrádiónak adott ismét interjút az igazságügyi reform hatályosulásáról;
- 2023 novemberében a Bloombergnek adtunk dr. Abért Jánossal közös interjút az OBT-t is érintő igazságügyi reformcsomagról;
- szintén az OBT új jogkörei kapcsán jelent meg írás a dr. Abért Jánossal és velem készült interjú felhasználásával 2024. január 8. napján az Euronews-on;
- 2024. január 9-én az ATV élő reggeli műsorában beszéltem az OBT megerősödött szerepéről, az OBT választás jelentőségéről és a fizetésemelés szükségességéről;
- 2024. január 16. napján, az elnöki mandátumom lejártát megelőzően interjút készített velem a Szabad Európa, melyben az OBT kibővített feladatai mellett más fontos témák is napirendre kerültek.

### 4.3. Panaszügyek intézése, közérdekű adatigénylések

A panaszügyek intézése az SZMSZ szerint, a panasztörvény szerinti határidőben történt, folytatva azt a korábbi gyakorlatot, hogy az OBT-hez érkezett panaszokra és közérdekű bejelentésekre adandó válaszokat bírósági titkár készítette elő, majd az elnök véglegesítette. A Panaszkezelési és a közérdekű bejelentések kezeléséről szóló szabályzatot az elnöki ciklus végén fogadtam el.

A hozzánk érkezett három közérdekű adatigénylést a törvényi határidőben – az egyik esetben anonimizálást követően – teljesítettük, az adatigénylők pert nem indítottak.

### 4.4. Az OBT honlapjának működtetése

Az OBT a tagjai által 2018-ban elindított és 2020-ig a tagok magánfinanszírozásában működtetett www.orszagosbiroitanacs.hu elnevezésű honlap üzemeltetését az elnökségem alatt egyéni vállalkozó végezte szerződés alapján. A honlap már nem volt alkalmas arra, hogy az OBT új jogállásának megfelelő többlettartalmakat is kapjon.

Az elnökségem időtartama alatt a honlap OBT által kijelölt felelős szerkesztője, dr. Csontos Katalin naprakészen koordinálta a régi szerkezet szerinti tartalom gondozását. A napirend tervezetek, a jegyzőkönyvek, az összefoglalók, az OBT tagságában bekövetkezett változások, az OBT

nyilatkozatai, jelentősebb sajtó megnyilvánulásai minden esetben időben, megfelelő arculattal kerültek megjelenítésre.

Az OBT új hatásköreinek és jogállásának megfelelő új honlap kialakítását nem kezdtük meg, mivel annak alapvető feltétele a tartalmi kör meghatározása, ezt pedig nem akartuk az OBT új vezetésének kezét megkötve eldönteni. Az új honlap fejlesztéséig a régi honlap a vállalkozóval való szerződést megújítva tovább működtethető.

Az egyéni vállalkozóval az OBT elnökeként külön archiválási szerződést is kötöttem három évre, melynek célja az OBT 2018-2024 közötti működésének és tevékenységének hiteles dokumentálása, a közvélemény tájékozódásának elősegítése és a tudományos kutatás lehetőségének biztosítása. A honlap archivált tartalma a külön erre a célra regisztrált www.obt2018.hu weboldalra lett a szerződés értelmében feltöltve.

### 4.5. Az OBT nemzetközi kapcsolatai

A nemzetközi kapcsolatok aktív ápolása elengedhetetlen volt az OBT eredményeinek elérésében, az új jogállás és hatáskörök kivívásában. Ezek körében elnökségem idején az alábbi eseményeket kell kiemelni:

- az ENCJ megbecsült és aktív tagjaként dr. Rochlitz Zoltánnal és dr. Abért Jánossal együtt részt vettünk a szervezet ljubljanai közgyűlésén 2023. június 7-9-én;
- dr. Rochlitz Zoltánnal együtt két, egyedül egy további ENCJ munkacsoport ülésen vettem részt Brüsszelben az ősz folyamán, emellett egy-egy ENCJ lunch seminaron és online munkacsoport ülésen is jelen voltam;
- 2023. október 12-én Budapesten vettem részt egy egyetemi konferencia keretében tartott nemzetközi kerekasztal-beszélgetésen más uniós bírák társaságában;
- 2023. október 20-án egy brüsszeli egyetem meghívására tartottam előadást az OBT-ben szerzett tapasztalatokról egy tudományos konferencián;
- 2023. október 24-én több tagtársammal együtt két szlovéniai, magyar nemzetiségű bírót láttunk vendégül az EJTN csereprogramjuk keretében a Lenti Járásbíróság közvetítésével;
- David Pressman, az Amerikai Egyesült Államok magyarországi nagykövete 2023. november 14-én bemutatkozó látogatást tett az OBT-nél, a nagykövetet jómagam, továbbá dr. Csontos Katalin, az OBT elnökhelyettese, az OBT tagjai közül dr. Abért János sajtószóvivő és dr. Vasvári Csaba, az OBT korábbi szóvivője fogadta;
- 2024. január 3-án az OBT előzetes egyetértésével levelet írtam az ENCJ elnökének a bírói függetlenség és a bíróságok működésképessége jegyében a hazai bírósági illetmények elégtelen voltáról, melyet az ENCJ a honlapján elhelyezett és valamennyi tagnak és megfigyelőnek elküldött.

A legfontosabb esemény a nemzetközi kapcsolatok terén az volt, hogy a Nemzetközi Bírói Egyesület (International Association of Judges – IAJ) a 2023. szeptember 18-21. között Tajpejben tartott 65. éves közgyűlésén az Országos Bírói Tanácsnak adományozta a Bírói Függetlenség Díjat, melyet a helyszínen személyesen vettem át.

A Nemzetközi Bírói Egyesületet 1953-ban alapították, jelenleg 94 ország bírói szervezete – Magyarország részéről a MABIE – a tagja. Az Egyesület tanácskozási joggal vesz részt az ENSZ és az Európa Tanács munkájában. Az Egyesület célja az igazságszolgáltatás függetlenségének megvédése, amelyet alapvető követelménynek és az emberi jogok, valamint a szabadság garanciájának tekint. Célja továbbá az igazságszolgáltatás tekintélyének megőrzése, a bírák ismereteinek bővítése, az egyes országokban felmerülő problémák tanulmányozása és a legjobb megoldások közös megtalálása. A közgyűlésen 66 ország képviseltette magát.

A díj odaítélésének indokolásában kiemelték az OBT-nek a jogállamiság és a bírói függetlenség értékeinek védelmében több éven keresztül végzett figyelemre méltó munkáját. Méltatták az OBT tevékenységét, amelyet a demokratikus értékek megóvása érdekében fejtett ki, rámutattak a testület tagjainak bátorságára, amelyet a díj odaítélésével ismernek el.

A díjátadón tartott beszédemben hangsúlyoztam a szolidaritás, az egymásért és a közös jogállami értékek melletti kiállás fontosságát, illetve azt a körülményt, hogy a nemzetközi bírói közösségek figyelme és támogatása nagyban hozzájárult az OBT által elért eredményekhez.

Az OBT nemzetközi kapcsolatairól rendszeresen tájékoztatást adtunk az OBT ülésein.

### 4.6. Az OBT képviselete

A már ismertetetteken felül az alábbi eseményeken képviseltük elnökként, illetve távollétemben elnökhelyettesként a tanácsot:

- 2023. július 4-én részt vettem az OBH által szervezett igazgatási értekezleten, ahol tájékoztatást adtam a megjelent elnököknek az OBT döntéshozatalának módjáról az előterjesztések időszerű előterjesztése érdekében;
- 2023. július 11-én részt vettem a Balatonfüredi Törvénykezési Hely átadási ünnepségén;
- 2023. július 14. napján az OBH-val közösen és nagy sikerrel megszervezett Bíróságok napja rendezvényen adtam át a kitüntetéseket és mondtam ünnepi beszédet, melyet szöveges formában nyilvánosságra hoztunk honlapunkon és a Youtube-ra is feltöltöttünk;
- 2023. augusztus 28-án részt vettem az Igazságügyi Minisztériumban kitüntetések bírák részére való átadásán;
- 2023. szeptember 29-én dr. Csontos Katalin elnökhelyettes részt vett a Fővárosi Ítélőtábla 20. évfordulós ünnepi rendezvényén;
- 2023. október 17-én az Igazságügyi Minisztérium szervezésében a Deák 220 elnevezésű tudományos Konferencián képviseltem a tanácsot;
- 2023. november 15-én a Pécsi Ítélőtábla 20. évfordulós ünnepén képviseltem az OBT-t;
- 2023. november 19-én a Magyar Ügyvédi Kamara ünnepségén vettem részt.

## 5. Átadás-átvétel

Az átadás-átvételt az OBT SZMSZ-ében meghatározott 8 napos határidőn belül lefolytattuk a következő menetrend szerint:

- 2024. február 1-jén többórás szóbeli egyeztetést folytattunk dr. Csontos Katalinnal együtt az OBT új elnökével és elnökhelyettesével, ahol a folyamatban lévő szervezeti és hatáskörgyakorlási ügyeket is kimerítően megbeszéltük, ami alapján a titkárságvezető előkészítette az átadás-átvételi jegyzőkönyvet és a mellékleteit;
- 2024. február 5-én délelőtt a titkárságvezető észrevételezésre megküldte a megbeszélésen elhangzottak szerinti tartalmú átadás-átvételi jegyzőkönyvet, melyre néhány módosítási javaslatot tettem;
- 2024. február 5-én délután az OBT elnöke és a titkárságvezető jelenlétében aláírtuk a végleges, 11 oldalas és 29 számozott mellékletet tartalmazó átadás-átvételi jegyzőkönyvet.

Ezen felül az OBT elnökének kérésére néhány kérdésben (jegyzőkönyvvezetési gyakorlat, nemzetközi kapcsolatok gyakorlata) közvetlenül e-mailben adtam az átadás-átvételi folyamaton kívül eső tájékoztatást, valamint szintén az OBT elnökének felkérése alapján 2024. február 13-án informális tanácskozáson adtam az OBT valamennyi tagjának felvilágosítást munkaszervezési témákban feltett kérdéseikre.

## 6. Záró gondolatok

Az OBT hatéves munkájáról szóló szubjektív értékelésemet és köszönetnyilvánításaimat a 2024. január 10-i OBT ülésről készült jegyzőkönyv részletesen tartalmazza, ezért ezt a beszámolómban megismételni nem kívánom. Egy szervezet által elér eredmények mindig közös eredmények, ez különösen igaz egy olyan testületre, amelynek 15, a döntéshozatalban egyenlő jogosultságokkal rendelkező tagja van. Az OBT mint költségvetési szerv működtetésében elért eredmények közös sikerében pedig az OBT igazságügyi alkalmazottai és az inkubációban részt vevő OBH főosztályok is osztoznak, a szervezetépítési munkát dr. Csontos Katalin elnökhelyettessel együtt végeztük.

A 2018-2024. közötti OBT változó tagságával együtt bebizonyította, hogy a hitvallásában megfogalmazottak melletti állhatatos kiállás, az elvszerű és következetes döntéshozatal és a kemény munka egy kevésbé támogató környezetben is sikerre vezethet. Ebből az elnökségem idejére eső utolsó nyolc hónap minden nehézsége és a napi kihívások ellenére egy olyan „jutalomjáték" is volt, amikor az OBT megkezdhette az évek munkájával – és az Európai Bizottság ráhatásával – kivívott új hatáskörök gyakorlását, és példát mutathatott arról, hogyan lehet ezeket is konstruktívan, a szerepét mégis komolyan véve, függetlenül gyakorolni. Az inkubáció sikere – mely az uniós forrásoknak az igazságszolgáltatás függetlenségével összefüggő részének felszabadításához is hozzájárult – az OBT vezetésének együttműködési készségét és képességét bizonyította.

Az OBT hatéves kitartásának eredményeként a jelenlegi OBT már a korábbinál jóval szélesebb lehetőségekkel és hatáskörökkel végezheti munkáját a bírói önigazgatás legmagasabb szintű letéteményeseként. Ennek elérésében részt venni és az OBT első választott elnökeként dolgozni egyedülálló megtiszteltetés volt.

Budapest, 2024. március 5.

Dr. Matusik Tamás